

**Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
MISIJA NA KOSOVU**

**Stub III (OEBS) Izveštaj 05/2007
o nadgledanju Skupštine Kosova
24. septembra 2007. – 30. novembra 2007.**

Navodi

- Skupština usvaja u načelu Nacrt zakona o korišćenju državnih simbola, Nacrt zakona o Ministarstvu za spoljne poslove i Nacrt zakona o privilegijama i imunitetima diplomatskih i konzulskih misija na Kosovu i prisustvo međunarodne vojske.
- Skupština usvaja Zakon o pravima i odgovornostima poslanika Skupštine
- Skupština odlučuje da nastavi svoj rad tokom izborne kampanje
- Skupština usvaja jedan amandman na njen Poslovnik rada
- Skupština vraća pet nacrtu zakona Vladi na dalju preradu

1. Istorijat

Pedeset i četvrti izveštaj nadgledanja je izrađen u skladu sa smernicama Unmikovog stuba III za izgradnju institucije (OEBS) za nadgledanje Skupštine Kosova koje datira od 26. novembra 2002. i zasnovan je na usaglašenosti sa revidiranim Poslovnikom rada usvojenim na kraju Plenarne sednice održane 20. maja 2005, i izmenjenog na Plenarnoj sednici 1-2. juna 2006. i 18. septembra 2007.

U toku perioda izveštavanja, Skupština je održala tri plenarne sednice, 27. septembra, 18. oktobra i 30. oktobra/ 2. novembra kao i dve redovne sednice Predsedništva, 11. oktobra i 25. oktobra. Svih deset odbora i pododbor za ljudska prava, polnu ravnopravnost, javne peticije i žalbe su održali sastanke tokom perioda izveštavanja. Stub III (OEBS) je nadgledao plenarne sednice i sastanke Predsedništva, kao i 28 od 40 sastanaka odbora i dva javna saslušanja.

2. Pregled

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova održanoj 27. septembra predsedavao je član Predsedništva gosp. Sabri Hamiti (LDK).

- Na plenarnoj sednici održanoj 27. septembra sedamdeset dva člana Skupštine je bilo prisutno.
- Glavne tačke dnevnog reda plenarne sednice održane 27. septembra su bile:
  - Pitanja Vladi za usmene odgovore
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o korišćenju državnih simbola (Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 68 glasova za i jednim glasom protiv.)
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o Poljoprivrednoj inspekciji (Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 60 glasova za i dva glasa protiv.)
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o završnom i maturskom ispitu (Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 67 glasova za i nijednim glasom protiv.)
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o Ministarstvu za spoljne poslove i diplomatskoj službi (Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 68 glasova za i nijednim glasom protiv.)
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o statusu, imunitetu i privilegijama diplomatskih i konzulskih misija i prisustvo međunarodne vojske na Kosovo. (Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 62 glasova za i nijednim glasom protiv.)
  - Drugo razmatranje Nacrta zakona o izmeni Zakona o registrima civilnog statuta

- (Nacrt zakona je usvojen sa 63 glasova za i nijednim glasom protiv.)
- Drugo razmatranje Nacrta zakona o civilnom statusu
(Nacrt zakona je usvojen sa 62 glasova za i nijednim glasom protiv.)
- Drugo razmatranje Nacrta zakona o trgovačkim društvima
(Nacrt zakona je usvojen sa 63 glasova i nijednim glasom protiv.)
- Drugo razmatranje Nacrta zakona o mestu stanovanja i mestu boravka
(Nacrt zakona je usvojen sa 63 glasova za i nijednim glasom protiv.)
- Razmatranje preporuke Odbora za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, okolinu i prostorno planiranje u pogledu Nacrta zakona o nacionalnim parkovima
(Preporuka je usvojena sa 36 glasova za i 21 glasom protiv. Vidi niže drugi paragraf pod “Zakonodavni proces”.)
- Razmatranje predloženih amandmana na Poslovnik
(Tačka je odložena usled nedostatka kvoruma.)

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova od 18. oktobra predsedavao je predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i član Predsedništva gosp. Bislim Hoti (IRDK).

- Sedamdeset i pet članova Skupštine je bilo prisutno na na plenarnoj sednici održanoj 18. oktobra.
- Glavne tačke dnevnog reda plenarne sednice održane 18. oktobra:
  - Pitanja Vladi za usmene odgovore
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o zaštiti okoline
(Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 64 glasova za i tri glasa protiv.)
  - Razmatranje predloženih amandmana na Poslovnik rada
(Skupština je usvojila samo jedan od osam amandmana. Vidi niže odeljak pod nazivom “Revirdiranje Poslovnika ”.)
  - Razmatranje preporuka Odbora za trgovinu, industriju, energiju transport i komunikacije u vezi sa komentarima UNMIK-a na Zakon o drumskom saobraćaju
(Svih jedanaest preporuka je izglasano pojedinačno i usvojeno sa većinom glasova za.)
  - Razmatranje preporuka Odbora za javne službe, lokalnu upravu i medije u pogledu na komentara UNMIK-a na Zakon o izmeni Zakona o Katastru
(Svih četrnaest preporuka je izglasano pojedinačno i usvojeno sa većinom glasova “za”.)

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova održanom 30. oktobra/ 2. novembra predsedavao je predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i član Predsedništva gosp. Naim Maloku (AAK).

- Osamdeset i šezdeset i sedam članova Skupštine su bili prisutni, na plenarnoj sednici od 30. oktobra i 2. novembra.
- Glavne tačke dnevnog reda plenarne sednice od 30. oktobra/ 2. novembra su bile:
  - Pitanja Vladi za usmene odgovore
(Tačka je izuzeta iz dnevnog reda. Vidi niže odeljak pod nazivom “Odstupanje od proceduralnih pravila”.)
  - Debata o Sporazumu o prijateljstvu i saradnji između Kosova i Srbije ponuđen od strane Tima jedinstva
(Tačka je izuzeta iz dnevnog reda. Vidi niže odeljak pod nazivom “Odstupanje od proceduralnih pravila”.)
  - Prvo razmatranje Nacrta zakona o parlamentarnoj istrazi
(Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 53 glasova za i nijednim glasom protiv.)
  - Drugo razmatranje Nacrta zakona o izmeni Zakona br. 2003/11 o putevima
(Nacrt zakona je usvojen sa 65 glasova za i nijednim glasom protiv.)
  - Drugo razmatranje Nacrta zakona o pravima i odgovornostima članova Skupštine
(Nacrt zakona je usvojen sa 65 glasova za i šest glasova protiv.)

- Drugo razmatranje Nacrta zakona o sprečavanju konflikta u vršenju javnih funkcija (Nacrt zakona je usvojen sa 56 glasova za i nijednim glasom protiv.)
- Drugo razmatranje Nacrta zakona o narkotičnim lekovima, psihotropnim supstancama i prekursorima (Nacrt zakona je usvojen sa 63 glasova za i nijednim glasom protiv.)
- Razmatranje preporuke Odbora za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport u pogledu Nacrta zakona o privatnom obrazovanju. (Preporuka je usvojena sa 54 glasova za i jednim glasom protiv.)
- Razmatranje preporuke Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje u vezi Nacrta zakona o radu, Nacrta zakona o štrajku i Nacrtu zakona o slobodi sindikalnih udruženja (Preporuka je usvojena sa 53 glasova za i jednim glasom protiv.)
- Razmatranje preporuka Odbora za pravna, zakonodavna i pitanja Ustavnog okvira u vezi imenovanja Narodnog advokata (Tačka je izuzeta iz dnevnog reda. Vidi niže odeljak pod nazivom “Odstupanje od proceduralnih pravila”.)
- Razmatranje preporuke Odbora za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport u vezi imenovanja članova Saveta za kulturno nasleđe. (Preporuka je usvojena sa 52 glasa za i četiri glasa protiv.)

3. Parlamentarne prakse i rad na sednicama Skupštine

Dnevni red

- Na početku plenarne sednice od 18. oktobra, gosp. Nait Hasani (PDK) je tražio reč sa ciljem da bi predložio amandman na dnevni red. Predsednik Skupštine je odgovorio da se amandmani na dnevni red moraju podneti pismeno u skladu sa pravilom 23. a ne usmeno kao što je to gosp. Hasani želeo da uradi. Gosp. Hasani je ipak insistirao da ima pravo da usmeno predloži amandman na dnevni red i tražio da se njegov amandman stavi na glasanje. Tada je predsednik Skupštine pročitao pravilo 23.2 i ponovio da se amandmani na dnevni red plenarne sednice moraju pismeno podneti, i nastavio je sa sledećom tačkom dnevnog reda ne dozvoljavajući gosp. Hasaniju da usmeno predloži njegov amandman. U tom trenutku, gosp. Ilmi Ahmeti (LDK) je takođe želeo da govori o dnevnom redu, ali mu predsednik Skupštine nije dozvolio da to uradi sa istim opravdanjem.

Nova pravila 23.1-2 predviđaju da “Predsedništvo priprema predlog dnevnog reda za Plenarnu sednicu Skupštine koji odmah stavlja na raspolaganje članovima Skupštine. Na početku plenarne sednice ovaj predlog dnevnog reda smatraće se usvojenim, osim ako jedna ili više parlamentarnih grupa, ili šest (6) poslanika Skupštine podnose predsedniku amandman u pismenom obliku, koji se stavlja na glasanje.” Pravilo 23. jasno predviđa da se amandman na dnevni red plenarne sednice mora podneti pismeno i od strane najmanje šest poslanika, ne od strane jednog individualnog poslanika, inače dnevni red se smatra usvojenim. Otuda, nije bilo nikakvih kršenja u tome što gosp. Hasaniju i gosp. Ahmetiju nije dozvoljeno da usmeno predlože amandmane na dnevni red plenarne sednice od 18. oktobra.

Hitna pitanja

- Na početku plenarne sednice od 18. oktobra, predsednik Skupštine je najavio da je parlamentarna grupa ORA podnela predlog da se diskutuje o štrajku glađu članova Sindikata za obrazovanje i nauku kao hitno pitanje na sednici tog dana. Predsednik je stavio na glasanje predlog ORE, koji je odbijen sa 36 glasova protiv i 30 glasova za. Članovi parlamentarne grupe ORA su izašli iz sale plenuma u znak protesta protiv odbijanja njihovog predloga. *Predsednik Skupštine je stavio na glasanje predlog ORA u saglasnosti sa pravilom 29.2, koji predviđa da “o predlozima parlamentarnih grupa o hitnim pitanjima odlučuje Skupština”.*

Revidiranje Poslovnika

- Na plenarnoj sednici od 18. oktobra, Skupština je razmotrila amandmane na Poslovnik predloženi od strane Predsedništva. Skupština je usvojila samo jedan od osam amandmana, koji su dobili 63 glasova za i jedan protiv. Usvojeni amandman na Pravilo 2. definiše Program rada Skupštine.¹ Prvi program rada je dostavljen članovima Skupštine pre plenarne sednice od 30. oktobra, kao što se zahteva u revidiranom pravilu 2.

Pravilo 58.1 predviđa da "Predsedništvo stalno razmatra Poslovnik i povremeno može predložiti Skupštini izmene za koje smatra da su potrebne." Predsedništvo je otuda predložilo amandmane na Poslovnik u saglasnosti sa samim pravilima. Pored toga, pravilo 58.3 predviđa da odluku za izmenu i dopunu donosi Skupština, većinom glasova prisutnih poslanika, što znači, takva odluka mora dobiti najamanje 61 glas za. Sedam amandmana je dobilo manje od 61 glasova za i otuda su bili odbijeni.

Prvi program rada je odštampan i dostavljen članovima Skupštine pre plenarne sednice od 18. oktobra u saglasnosti sa revidiranim pravilom 2. Pored toga, revidirano pravilo 2. zahteva da se dnevni red uruči svakog svakog radnog dana članovima Skupštine i da se objavi na veb sajt Skupštine, što još nije učinjeno. Preporučljivo je za Skupštinu da objavi program rad Skupštine na veb sajtu da bi bio na raspolaganju članovima, javnosti i medijama, kao što je opisano u izmenjenom pravilu 2.

Odstupanje od proceduralnih pravila

- 25. oktobra, Predsedništvo zajedno sa šefovima parlamentarnih grupa je zakazao da se sledeća plenarna sednica održi 30. oktobra tokom perioda izborne kampanje.² Gosp. Sabri Hamiti (LDK) je predložio na početku plenarne sednice od 30. oktobra da bi Skupština trebala iskoristiti parvilo 61. donoseći odluku da odstupi od pravila 5.2 sa ciljem da bi održali plenarnu sednicu tokom izborne kampanje u saglasnosti sa proceduralnim pravilima. Ostali članovi Predsedništva i šefovi parlamentarnih grupa su se složili sa predlogom gosp. Hamitija, i predlog da se odstupi od pravila 5.2 je ubačen kao prva tačka dnevnog reda plenarne sednice održane 30. oktobra. Zatim, na početku plenarne sednice o kojoj je reč, predsednik Skupštine je naveo da je 80 članova prisutno u sali plenuma i pozvao Skupštinu da glasa o predlogu o odstupanju od pravila 5.2, koji je usvojen sa 53 glasa za i dva glasa protiv. Pored toga, šef parlamentarne grupe LDK, gosp. Alush Gashi je naveo da su on i ostali šefovi parlamentarnih grupa postigli dogovor da se pitanja Vladi i političke debate ne bi trebale razmatrati u Skupštini tokom perioda izborne kampanje sa ciljem da se ne bi umešali u izbornu kampanju. Otuda, on je predložio da se dve tačke dnevnog reda – pitanja Vladi i debata o Sporazumu za prijateljstvo i saradnju između Kosova i Srbije ponuđen od strane Tima jedinstva– izuzmu iz dnevnog reda sa opravdanjem da bi ova pitanja mogla omesti izbornu kampanju. Pored toga, on je predložio da se tačka dnevnog reda o imenovanju takođe izuzme iz dnevnog reda usled komentara koji su dati od strane OEBS-a, Kancelarije Saveta Evrope i Kancelarije Visokog komesara UN za ljudska prava. Predsednik Skupštine je stavio na posebno glasanje o skidanju sve tri tačke gore pomenute od strane gosp. Gašija sa dnevnog reda, koje su izuzete sa većinom glasova za.³

¹ Usvojeni amandman dodaje definiciju "Programa rada Skupštine" pravilu 2 ("Definicije") Poslovnika. Program rada Skupštine je definisan kao "službeni dokument Skupštine, koji sadrži sva pitanja Skupštine i priprema se, objavljuje i štampa pre svake plenarne sednice u skladu sa ovim Poslovnikom, izuzimanjem prvog dana zasedanja novog parlamenta, i štampa se svake druge nedelje kada Skupština ne zaseda i dostavlja svakog radnog dana (ponedeljak do petka) u elektronskoj formi svim članovima Skupštine i objavljuje na veb sajtu Skupštine. Objavljivanje je ovlašćeno od strane generalnog sekretara Skupštine i dostupno je za članove, javnost i medije. Pitanja Skupštine obuhvataju ali nisu ograničena na predloge, rezolucije, deklaracije, nacрте zakona, pitanja Vladi, zahteve za interpelaciju, izveštaje komisije, godišnje izveštaje Vlade, itd."

² SPGS je odlučio da period izborne kampanje počne u četvrtak 25. oktobra 2007. u ponoć i završi u četvrtak 15. novembra 2007. u ponoć

³ Tačka o debati u vezi Sporazuma o prijateljstvu i saradnji između Kosova i Srbije koji je ponuđen od strane Tima jedinstva je izuzeta iz dnevnog reda sa 52 glasa za i četiri protiv; tačka o pitanjima Vladi je izuzeta sa 39 glasova za i osam glasova protiv; i tačka o imenovanju narodnog advokata je izuzeta sa 46 glasova za i 22 glasova protiv.

Tačka 9.1.4 Ustavnog okvira predviđa da “mandat Skupštine traje 3 godine, počevši od dana inaguralne sednice, koja se saziva u roku od trideset dana nakon potvrđivanja izbornih rezultata.”. Shodno tome, mandat Skupštine je do 2. decembra 2007. pošto je inaguralna sednica održana 2. decembra 2004. Ali, pravilo 5.2 Poslovnika predviđa da Skupština obustavlja rad danom početka izborne kampanje, i da će samo Predsedništvo nastaviti njen rad u cilju očuvanja kontinuiteta rada Skupštine Kosova, što nije dozvolilo Skupštini da održi sastanak tokom ili posle izborne kampanje. Ipak, pravilo 61. daje Skupštini pravo da odstupa od odredaba Poslovnika obezbeđujući da takvo odstupanje dobije podršku dve trećine članova prisutnih poslanika Skupštine. Odluka Skupštine da odstupa od pravila 5.2 je proceduralno bila saglasna pošto je dobila odgovarajuću podršku koja je tražena pravilom 61.

Dostavljanje nacrtu zakonodavstva

- Nacrt zakona o korišćenju državnih simbola i Nacrt zakona o poljoprivrednoj inspekciji su bili dostavljeni članovima Skupštine 6. septembra. Nacrt zakona o završnom maturalnom ispitu je dostavljen 14. septembra. Nacrt zakona o Ministarstvu za spoljne poslove i diplomatske službe i Nacrt zakona o statusu, imunitetima i privilegijama diplomatskih i konzularnih misija i njihovog personala, i prisustvo međunarodne vojske na Kosovu su dostavljeni 18. septembra. Otuda, nacrti zakona su dostavljeni, tačnije, 13, osam i sedam radnih dana pre njihovog prvog zakazanog razmatranja na plenarnoj sednici od 27. septembra. Nacrt zakona o zaštiti sredine je bio dostavljen 3. oktobra. Otuda, Nacrt zakona je bio dostavljen devet radnih dana pre njegovog prvog razmatranja na plenarnoj sednici od 18. oktobra. Nacrt zakona o parlamentarnoj istrazi je dostavljen 10. oktobra. Otuda, nacrt zakona je dostavljen 12 radnih dana pre njegovog prvog razmatranja na plenarnoj sednici od 30 oktobra.

Nacrt zakona o korišćenju državnih simbola, Nacrt zakona o poljoprivrednoj inspekciji i Nacrt zakona o parlamentarnoj istrazi su razmotreni na prvom razmatranju u saglasnost sa pravilom 35.1, koji zahteva da se prvo razmatranje obavi najranije 10 radnih dana a najkasnije 3 radnih nedelja od dana dostavljanja istog. Prvo razmatranje Nacrta zakona o završnom i maturalnom ispitu; Nacrt zakona o Ministarstvu za spoljne poslove i diplomatske službe; Nacrt zakona o imunitetu, statusu i privilegiji diplomatskih i konzularnih misija i njihovog osoblja, i prisustvo međunarodne vojske na Kosovu; i Nacrt zakona o zaštiti životne sredine nije ipak održano u saglasnosti sa pravilom o kome je reč.

Prethodni izveštaji nadgledanja su naglasili da Skupština ima teškoća u razmatranju narednog nacrtu zakona unutar vremenskog okvira predviđenog u njegovim proceduralnim pravilima.⁴ Preporučuje se za sledeću Skupštinu da primeni nedeljni sistem planernih sednica, kao što je bila praksa tokom prvog mandata Skupštine, sa ciljem da bi obradili nacrt zakonodavstva na vreme.

Zakonodavni proces

- Nacrt zakona o izmeni Zakona br. 46/2004 o registru civilnog statuta i Nacrt zakona o civilnom statutu su usvojeni četiri meseca posle njihovog prvog razmatranja 31. maja. Nacrt zakona o trgovačkim društvima je bio usvojen skoro četiri meseca posle njegovog prvog razmatranja 10. maja. Nacrt zakona o prebivalištu je bio usvojen skoro pet meseci posle njegovog prvog razmatranja 16. marta. Nacrt zakona o izmeni Zakona br. 2003/11 o putevima je usvojen dva meseca posle njegovog prvog razmatranja 27. avgusta. Nacrt zakona o pravima i odgovornostima članova Skupštine je usvojen sedam nedelja posle njegovog prvog razmatranja 14. septembra. Nacrt zakona o sprečavanju konflikta u vršenju javnih funkcija je usvojen skoro tri meseca posle njegovog prvog razmatranja 12. jula. Nacrt zakona o narkotičnim lekovima, psihotropnim supstancama i prekursorima je usvojeno gotovo četiri meseca posle njegovog prvog razmatranja 21. juna.

⁴ Vidi Stub III (OEBS) izveštaji 04/2007, 03/2007, 02/2007, 01/2007, 07/2006, 06/2006 i 05/2006 o nadgledanju Skupštine Kosova, odeljak pod nazivom “Dostavljanje nacrtu zakona”.

Nacrt zakona o izmeni zakona br. 2003/11 o putevima i Nacrt zakona o pravima i odgovornostima članova Skupštine su obrađeni o strane odbora Skupštine u saglasnosti sa pravilom 35.6, koji predviđa da “kada je jedna komisija određena da razmotri nacrt zakona, ona dostavlja svoje preporuke Skupštini ne kasnije od dva meseca od prvog razmatranja nacrta zakona, osim u slučajevima kada je Skupština odredila duži rok.” Ipak, odbori su podneli svoje preporuke na preostale gore pomenute nacрте zakona prelazeći rok predviđen u pravilu 35.6, ne tražeći od Skupštine da produži rok.

- Na plenarnoj sednici održanoj 27. septembra, Odbor za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj i prostorno planiranje je predložio da se Nacrt zakona o nacionalnim parkovima vrati Vladi na dalje razmatranje. Na plenarnoj sednici održanoj 30. oktobra /2. novembra, Odbor za obrazovanje, nauku, tehnologiju kulturu, omladinu i sport je predložio da se Nacrt zakona o privatnom obrazovanju i obuci vrati vladi, i Odbor za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu je predložio da se tri sledeća nacrta zakona – Nacrt zakona o radu, Nacrt zakona o štrajku i Nact zakona o slobodi sindikalnih udruženja- vrata vladi na dalje razmatranje.

Pod pravilom 35.3, “ predlagač može da povuče nacrt zakona u toku prvog razmatranja, pre pristupanju glasanju za usvajanje u načelu.” Analogno, odbori na koje je upućeno više su trebali da predlože Skupštini da vrati Nacrt zakona o kome je reč Vladi u saglasnosti sa pravilom 35.3. Pored toga, pravilo 35.7 predviđa da “funkcionalna komisija odgovorna za izveštavanje ili glavna komisija mogu da razmotre u načelu nacrt zakona i pre prvog razmatranja na plenarnoj sednici.” Da su odbori iskoristili pravilo 35.7, oni bi imali mogućnost da ranije primete nedostatke nacrta zakona o kome je reč i mogli su ih vratiti ministarstvima koji su sponzori tokom njihovog prvog razmatranja, pre nego da učine to toliko kasnije. Jako je preporučljivo za sledeće odbore Skupštine da iskoriste mogućnosti razmatranja nacrta zakona pre njihovog prvog razmatranja da bi učinili zakonodavni proces efikasnijim.

Autentično tumačenje zakona

- Na sastanku 24. septembra, Odbor za pravna, zakonodavna i pitanja Ustavnog odbora je razmotrio zahteve sačinjene od strane Agencije za antikorupciju i Ministarstva za transport i komunikacije za *autentično* tumačenje, tačnije, odredaba Zakona protiv korupcije i Zakona o javnoj nabavci. Gosp. Hajredin Kući (PDK) i gosp. Ramadan Kelmendi (LDD) su tražili da im autoritet odbora pruži autentično tumačenje zakona. Ostali članovi su takođe bili nesigurni u ovom pogledu, tako da je pitanje odloženo za sledeći sastanak. Na sastanku održanom 10. oktobra, Odbor za pravna, zakonodavna i pitanja Ustavnog okvira je takođe razmotrio pitanje autentičnog tumačenja odredaba gore pomenutih zakona, ali članovi Odbora su ponovo bili nesigurni ako je to bilo unutar njihovog ovlašćenja da tako urade. Kao rezultat, Odbor nije mogao da nastavi dalje sa ovim pitanjem.

Poslovnik ne sadrži odredbe koje ovlašćuju Odbor za pravna, zakonodavna i pitanja Ustavnog odbora da pruže autentično tumačenje zakona. Kontinentalno pravo priznaje autoritet zakonodavnog organa da obavlja autentično tumačenje usvojenih zakona, što se smatra kao službeno tumačenje zakona. Ali, takav autoritet zakonodavnog organa se mora jasno definisati kao pismena norma u aktu koji vodi njegov posao. U ovom kontekstu, Poslovnici Skupštine Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine kao i bivše Jugoslovenske Republike Makedonije uključuju odredbe izričito regulišući autoritet Skupštine i proceduru za obavljanje autentičnog tumačenja zakona. Preporučljivo je za sledeću Skupštinu da reguliše pitanje autentičnog tumačenja zakona u njegovom Poslovniku sa ciljem da bismo izbegli teške situacije kao ova više.

Pitanja Vladi za usmeni odgovor

- Na plenarnoj sednici od 27. septembra, na dva od šest pitanja je odgovoreno. Na plenarnoj sednici od 18. oktobra, nijedno od devet pitanja nije dobilo odgovor. Na svakoj planarnoj sednici o kojima je reč, predsednik Skupštine ili član Predsedništva koji je predsedavao

sednicom je odgovorio da pitanja koja nisu dobila nikakv odgovor unutar dve plenarne sednice će biti objavljena u biltenu Skupštine.

Gore pomenuto vreme za pitanje je izvršeno u saglasnosti sa reverdiranim pravilom 26.10 "Pitanjima Vladi za usmene odgovore", koje predviđa da će dnevni red svake sednice obuhvatiti vreme od 50 min. za poslanike da postavljaju pitanja vladi, sa jednim minutom za pitanja, tri minuta za odgovor ministra, jedan minut za dodatno pitanje, i dva minuta za odgovore na dodatno pitanje.

Prema revidiranom pravilu 26.11, "ako na pitanje nije dat odgovor tokom dve (2) plenarne sednice, ono se objavljuje u Biltenu Skupštine." Ali bilteni Skupštine nisu sadržali pitanja koja su podneta Vladi i otuda nijedno nerešeno pitanje nije objavljeno do oktobra 2007.⁵ Poslednji bilten Skupštine koji pokriva mesec oktobar uključuje odeljak koji sadrži pitanja članova koja nisu dobila odgovore od marta do oktobra 2007.

4. Pristup

- U toku perioda izveštavanja, Stub III (OEBS-a) je imao pristup plenarnim sednicama, redovnim sednicama Predsedništva i sastancima komisije. Stub III (OSCE) je takođe dobio kopije dokumenata razmotreni od strane Skupštine i transkript sa prethodnih plenarnih sednica.

5. Transparentnost

- Radio Televizija Kosovo (RTK) je obezbedila uživo prenos plenarnih sednica koje su analizirane u ovom izveštaju. Članovi javnih i institucionalnih posmatrača su imali pristup plenarnim sednicama. Skupština Kosova ima veb stranicu (www.assembly-kosova.org) koja sadrži biografske detalje članova Skupštine, informacije u o strukturi i funkcionisanju Skupštine, kopije zakona i rezolucija usvojenih od strane Skupštine i ostale informacije, na albanskom, srpskom i engleskom jeziku.

GLAVNE PREPORUKE

- Sledeći odbori Skupštine bi trebali iskoristiti priliku razmatranja nacrtu zakona pre njihovog prvog razmatranja, kao što se dozvoljava u pravilu 35.7, sa ciljem da bismo učinili zakonodavni proces efikasnijim.
- Sledeća Skupština bi trebala regulisati pitanje autentičnog tumačenja zakona u njihovom Poslovniku.

KRAJ.

---

⁵ Vidi Stub III (OSCE) izveštaji 03/2007, 02/2007, 01/2007, 07/2006, 06/2006 i 05/2006 o nadgledanju Skupštine Kosova, odeljak nazvan "Pitanja Vladi".